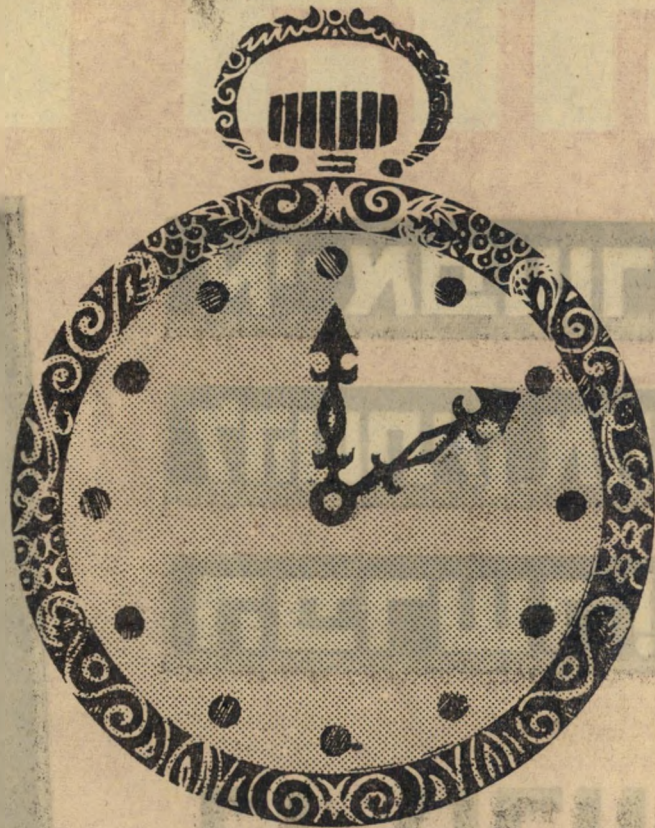

סוד דקות מתל-אביב

10 דקות בלבד מתל-אביב, על גבעה סמוך לצומת דרך פתח-תקוה וכביש גהה, מוקמת והולכת קרית הגנים החדשה

גני גד

- בשיתוף עם "כלל" חברה להשקעות בישראל בע"מ
- דירה בת 3 חדרים ופינת אוכל
- 2 מרפסות בכל דירה
- שיש בחדרי המדרגות
- תריס נע במרפסת הסלון
- חרטינה במטבח, באמבטיה
- 7 קוי אוטובוס למקום.
- ובשירותים

ז'המיר

23.000 ל"י בלבד
ועוד 10.000 ל"י משכנתא

חברה לבנין בע"

מיסודם של האחים גולדשטיין וחב' נכסים של השקעות דיסקונט
הביצוע: אחים גולדשטיין
תל-אביב סמטת בית השואבה 16, (פינת אלנבי 98) טל' 622901/2
רמת-גן רחוב ביאליק 45, טל' 729178/2
ירושלים רחוב שלומציון המלכה 4, טל' 27775

קראו 'קרי'

בשבוע שעבר העביר שבועון זה לפירי סום פרק מספרו של חגי אשד על הפרש, כרי להתוכח צימו ולחלוק על הנחותיו. כמו כל מילה המתפרסמת בעתון זה, ללא יוצאת מן הכלל, הוצבר גם חומר זה לאישורה המוקדם של הצנזורה הצבאית.

אותר פרק לא כלל שום סוד בטחוני. חלקו הגדול דן בחיכוחים מדיניים עקרוניים בין ראש-הממשלה ושר-החוץ דאז, משה שרת, ובין שר-הבטחון דאז, פינחס לבון. הצנזורה עיכבה (קרי: פסלה) את פירסומו של חומר זה.

מזה כמה חודשים אני מתאפק בקושי מלהרים את קולי נגד השרירות הגוברת והולכת של הצנזורה. מעשה אחרון זה מגדיש את הסיאה.

איש אינו מתנגד לקיומה של צנזורה צבאית אמיתית, הפועלת למען צרכים צבאיים אמיתיים. איננו מתכוונים לפרסם בישראל (כנהוג בארצות-הברית) כי חסיכה פלוגנית הועברה מן הגנב לגליל, וכי גודו אלמוני צויד השבוע בצידוד חדש, שהגיע ממדינה פלמונית.

אולם צנזורה צרופה כזו היתה תמיד בבחינת אידיאל בלתי-מושג. למעשה התערב בה הצנזורה, מאז קום המדינה. בעניינים שיש להם אספקטים בטחוניים שוליים בלבד, בגלל מהותה של פעולת הצנזורה, לא ניתן להתוכח על כך בפומבי.

התיאבון גובר עם האכילה, ותיאבון מיספריו של הצנזור גדל בהדרגה. תחילה נעור בקניניות עם עורכי היוםנונים, שי הסכימו ביניהם לעיתים תקופות להשתק פרשה זו או אחרת, ושהטילו על הצנזור לבצע את ההחלטה לגבי העונש הזה. מי עולם לא היה לממשלה שום קושי להשיג את הסכמת העורכים המכובדים להשתק כל עניין שהוא.

כך נודעה הצנזורה, צעד אחרי צעד, מי שטח הבטחון לשטח יחסי-החוץ. קשרים מסויימים עם מדינות מסויימות נפסלו לפרסום. ענייני העלייה הושחקו — לא מרצון חופשי, אלא בדרך של כפייה. רשף כבד ירד על שטחים רבים.

מאז עלייתו לשלטון של לוי אשכול, לא חל שיפור במצב זה. להיפך: הלה ירדה מתמדת, המגיעה לאחרונה לממדים של הידרדרות.

במשך הזמן השתלטה, כנראה, בירושלים הידיעה כי הצנזור יכול לבוא במקום הדינאי שאיננו. ככל שמשרד-החוץ מאבד את שארית אוניו, ככל שהאימפוטנטיות הגמורה שלו מתגלה יותר לעין, כן גוברת רת הנטייה להטיל על הצנזור להציל את המצב עליידי פסילת ידיעות.

דיבנו לא מעט, בשבועות האחרונים, על הפיכת יחסי-החוץ של ישראל ליחסי-זנות. כלומר: להפיכת יחסים אלה ל"דיסקרטיות", כפי שהתבטא לאחרונה לה מונד הצרפתי.

איך שומרים על הדיסקרטיות? אין קל מזה, אם ישנו צנזור. כל פילגש, המערי נינת לשמור בסוד את יחסיה עם הגברים, היתה שמחה אילו עמדה לרשותה צנזורה. כך נוצר מצב בו הפכת הצנזורה לי זרוע מדינית מובהקת, לגורם חשוב ביחסי החוץ של המדינה. מדינה מסויימת נותנת סיוע לישראל? הם מלהזכיר. קיים שיתוף פעולה בשטח מסויים עם גורם מסויים? סוד כמס.

למרבה צערה, אין ממשלת ישראל יכולה להטיל צנזורה על עתוני העולם. כך קורה כי ידיעות, שהן חיוניות להתמצאות ה אזרח הישראלי, מתפרסמות בכותרות שמי נות ברחבי העולם, ואינן מתפרסמות בישראל. יכול עתון צרפתי, או גרמני, או אמריקאי, בעל תפוצה של הרבה מיליוני גים, להקדיש עשרה עמודים לעניין מסויים הנוגע לישראל — ואין עתון ישראלי יכול להזכירו כלל. אפילו לא מתוך הסתייגות. אפילו לא תוך ציון המקור, בתוספת הכחשת אמיתותו.

הגישה, המתבטאת בקו זה, היא לילדי תית. לעיתים נידמה כי הוראות הממשלה בשטח זה נקבעות על-ידי מסוככים (שלא לומר: סגני-שרים בלתי-מוסמכים), שהרי לגמאל עבד-אלי-נאצר באמת לא איכפת אם ידיעה מסויימת, המתפרסמת בתריסר עתון גים חשובים ביותר בעולם, וזכה לאיזכור (היכול להיחשב, חס וחלילה, ל"אישור") בהצופה. שום מדינה רצינית בעולם אינה נוהגת כך. זהו פאטנט ישראלי מובהק. אין זו פגיעה רק בזכות האזרח ובחופו בחי לדעת את הידיעות הדרושות לגיבויש דיעותיו. אין זו רק הפיכת חופש-העתונות ללעג.

זהו קודם כל אידיאליזם, פשוטו כמשמעו.

לאתרונה חלה ירידה נוספת. אחרי שי הצנזורה הפכה זה מכבר זרוע של מדיניות החוץ, היא הפכה עתה גם זרוע במדיניות הפנים.

הדבר התפתח, כמובן, עוד בימי הבן גוריונים. כל אזרח זוכר את הכתמים הלבנים, שהעכירו את האחירה הציבורית בימי פרשת-לבון.

אולם מאז תסס אשכול את מקומו של בן-גוריון, הוחמר המצב בהרבה. עתה נעשה בצנזורה שימוש גלוי, ציני וכמעט חסר-התיימרות, לצורכי תככים מפלגתיים. לוי אשכול אינו מעוניין, משום מה, בהזכרת הפרשה לפני ועדת-מפא"י. זה עניינו. כראש פלג בתוך מפא"י, העטוק במלחמת-אחים בתוך מפלגתו, יכול הוא להיות מעוניין בהשתקת נושא בלתי-נודע, אבל כאשר הוא מנצל זרוע ממלכתית, הנושאת את שם הבטחון, ותלושבת מדי צה"ל, לשם השגת מטרה מפלגתית-כיתתית מובהקת, הרי אין לכך כפרה. זוהי הידרדרות למינהגים הנלווים ביותר של הבטחון ניום — אותו בטחוניים שהוא מתיימר ללחום בו.

יכול להיות ויכוח על התרת פירסומם של פרטי לעסקי-הביש. גם זהו ויכוח אידיאלי, אוטי, כי הפרטים ידועים בעולם לכל. אך עוד יש בכך שמץ שבשמשן של הגיון, ולו גם הגיון עקום.

אך כאשר ממשלת אשכול פוסלת זרקים שאינם נוגעים כלל לעסקי-הביש, אך זרק מפני שום שייכים לספרו של חגי אשד, המשרת את בן-גוריון — הרי זו התעללות פשוטה בחופש-הביטוי, וחופש-הביטוי של דויד בן-גוריון יקר לנו כמו חופש-הביטוי של כל אדם אחר במדינה.

אמרנו זאת פעמים רבות, ונחזור על כך בפעם נוספת: המצב בשטח זה הוא בלתי-נסבל.

לא ייתכן כי הצנזור, שהוא פקיד של שר הבטחון, יהיה השופט העליון בכל הנוגע לביקורת על הבוס שלו. לא יתכן כי לזרוע המבצעת של ה שלטון תהיה סמכות בלתי-מוגבלת למנוע גילוי פרטים המטילים צל על עצמה, או סתם פרטים שאינם נוחים לעסקן זה או אחר בעת הסתככות מפלגתית. בית-המשפט כבר הכריז כי אין לו סמכות להתערב, וכי הוא עומד חסרי-ישע מול "שיקולי-הדעת" של הצנזורה, יהיה אשר יהיה. (בין השאר: בעת בירור צירעל-תנאי, אותו השיג העונש הזה בשעתו נגד הצנזור).

מוכרת לקום מוסד ניטראלי כלשהו, שיהיה בכוחו לרסן את השרירות המתה לטת שהשתררה בשטח זה, הגובלת עתה בהפקרות. אם הכנסת אינה מוכנה לדאוג לכך, הרי היא מועלת בתפקידה. אם אינה מסוגלת לדאוג לכך, הרי שזו סיבה נוספת להחלפתה באחרת.

לוי אשכול

מכתבים

הלאה הפרוטקציוניזם, הכלנתרניזם וקניית הבוחרים;
הלאה הבטחוניזם יחד עם הביטחוניסטים;
הלאה הפוליטיקאים הרמאים בשלטון וב' אופוזיציה;
תחי מדינת ישראל דימוקראטית באמת ו' אם לכל אזרחיה, יהודים ולא יהודים;
יחי חופש המצפון;
(המשך בעמוד 4)

מפלגה חדשה
יש לארגן תנועה חדשה בישראל — תנו' עת המאה העשרים — במקום כל המפלגות האחרות, שהן דוגלות היראקציה, אי-הטולי רנטייות והשובניזם היהודי-דתני.
סיסמות התנועה:
איננו רוצים להיות אתה בחרנתו;
ישראל לא תהיה גיטו עולמי של יהודים;
הלאה הסאחי-מאכר הקואליציוני;